

09.10.2025.

**Vadlīnijas Ministru kabineta 2024. gada 13. augusta noteikumu Nr. 542
“Noteikumi par pārtikas tirdzniecības vietā izvietojamo norādi par valsti,
kurā ražots pārtikas produkts” piemērošanai**

Lai sniegtu patērētājam viennozīmīgu un skaidri saprotamu informāciju par valsti, kurā ražots pārtikas produkts (turpmāk – ražotājvalsts), un vienkāršotu izvēli tiem patērētājiem, kuri vēlas iegādāties noteiktā valstī ražotus pārtikas produktus vai tieši pretēji – nevēlas iegādāties kādā noteiktā valstī ražotus pārtikas produktus, Saeima 2024. gada 25. aprīlī pieņēma grozījumus Pārtikas aprites uzraudzības likumā, 13.¹ panta pirmajā daļā nosakot pienākumu pārtikas tirdzniecības vietā norādīt valsti, kurā ražots pārtikas produkts.

13.¹ pants. (1) Mazumtirdzniecības uzņēmums pārtikas tirdzniecības vietā pārtikas produktam norāda valsti, kurā tas ražots. Attiecīgo valsti norāda rakstveidā vai ar tās karoga attēlu. Ja pārtikas produkts ir ražots Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā, to norāda tikai rakstveidā.

(2) Ministru kabinets nosaka kritērijus tās valsts identificēšanai, kurā ražots pārtikas produkts, prasības šā panta pirmajā daļā minēto norāžu (rakstveida informācijas vai karoga attēla) noformēšanai un to izvietojšanai, kā arī izņēmumus, kad norāžu izvietošana nav obligāta.

Atbilstoši Saeimas dotajam pilnvarojumam ir izstrādāti Ministru kabineta 2024. gada 13. augusta noteikumi Nr. 542 “Noteikumi par pārtikas tirdzniecības vietā izvietojamo norādi par valsti, kurā ražots pārtikas produkts” (turpmāk – noteikumi).

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kritērijus tās valsts identificēšanai, kurā ražots pārtikas produkts;

1.2. noformēšanas un izvietojšanas prasības attiecībā uz norādi – rakstveida informāciju vai karoga attēlu – par valsti, kurā ražots pārtikas produkts;

1.3. izņēmumus, kad nav obligāti izvietojama norāde par valsti, kurā ražots pārtikas produkts.

Pārtikas aprites uzraudzības likumā noteiktā prasība attiecas uz visiem pārtikas produktiem atbilstoši regulas Nr. 178/2002¹ 2. panta pirmajā daļā noteiktajai pārtikas jeb pārtikas produkta definīcijai, t.i., jebkura apstrādāta, daļēji apstrādāta vai neapstrādāta viela vai produkts, kas paredzēts cilvēkiem uzturam vai ko saprātīgi paredzamos apstākļos cilvēki varētu lietot uzturā.

Noteikumos ietvertās prasības attiecas uz visiem pārtikas produktiem neatkarīgi no tā, kurā valstī produkts ir ražots – Latvijā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai trešajā valstī.

Saskaņā ar regulas Nr. 178/2002 3. panta 7. punktu termins “mazumtirdzniecība” nozīmē manipulācijas ar pārtiku un (vai) tās apstrādi, kā arī uzglabāšanu tirdzniecības vai piegādes vietā galapatērētājam, tostarp izplatīšanas vietās, ēdināšanas uzņēmumos, uzņēmumu un iestāžu ēdnīcās, restorānos un citos līdzīgos pārtikas pakalpojumu uzņēmumos, veikalos, lielveikalu izplatīšanas centros un vairumtirdzniecības punktus.

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu.

Vadlīniju I. daļā ir sniegta skaidrojoša informācija par noteikumiem un par pārtikas produktu pieejamo informāciju saistībā ar noteikumos noteikto prasību piemērošanu, savukārt II. daļā ir sniegti piemēri ar pārtikas produktu marķējumu paraugiem un skaidrots, kā tajos var identificēt ražotājvalsti.

I daļa

2. Par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, šo noteikumu izpratnē uzskatāma attiecīgā pārtikas produkta izcelsmes valsts vai ražotāja atrašanās vietas valsts, kas atbilstoši normatīvajiem aktiem pārtikas aprites jomā vai brīvprātīgi norādīta kādā no šādiem informācijas avotiem:

2.1. pārtikas produkta marķējumā;

2.2. pārtikas produkta pavaddokumentos;

2.3. piegādātāja citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā par pārtikas produktu.

Normatīvie akti ne visiem pārtikas produktiem nosaka obligātu prasību pārtikas produkta marķējumā norādīt ražotājvalsti. Saskaņā ar regulas Nr. 1169/2011² 9. pantā noteikto, pārtikas produkta marķējumā var būt norādīts tikai par pārtikas produkta informāciju atbildīgā pārtikas aprītē iesaistītā uzņēmēja vārds vai uzņēmuma nosaukums un adrese. Daudzi pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmumi informāciju par ražotājvalsti vai pārtikas produkta ražotāju (uzņēmumu) norāda brīvprātīgi.

VALSTS VAI RAŽOTĀJA ATRAŠANĀS VIETA

✓ Mazumtirdzniecības vietā patērētājam piedāvātajam galaproduktam var būt tikai viena valsts, kurā tas ir ražots.

✓ Noteikumu izpratnē marķējumā, pavaddokumentos vai piegādātāja citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā par pārtikas produktu (turpmāk – pavaddokumenti) norādītā informācija, piemēram, “... Eiropas Savienība”, “... ārpus Eiropas Savienības”, “ES un ārpus ES audzētu augļu un dārzeņu maisījums” u.tml. nav uzskatāma par informāciju par ražotājvalsti.

✓ Ražotājs nav pārtikas produkta izplatītājs, fasētājs (tostarp dzērienu pildītājs) vai produkta pasūtītājs, pēc kura receptes pārtikas produkts tiek ražots.

✓ Ražotājvalsts ir valsts, kurā atrodas uzņēmums, kurā saražo attiecīgo produktu, bet ne valsts, kurā atrodas produkta pasūtītājs, fasētājs (tostarp dzērienu pildītājs) vai izplatītājs;

1) ja marķējumā papildus informācijai par produkta pasūtītāju ir pieejama informācija par ražotājvalsti, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta norāda attiecīgo valsti, piemēram “Polija”;

2) ja marķējumā nav pieejama informācija par ražotājvalsti, bet tā ir norādīta pavaddokumentos vai piegādātāja citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā par pārtikas produkta ražotājvalsti, tad norāda attiecīgo valsti, piemēram “Polija”;

Ja mazumtirgotājam Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – dienests) pārbaudes laikā nav iespējams uzrādīt dokumentāciju, kas apliecina informāciju par produkta ražotājvalsti (ja informācija tiek vadīta centralizēti un nav pieejama katrā veikalā uz vietas), tad mazumtirgotājam ir pienākums pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā piecu dienu laikā (brīvdienas un svētku dienas neieskaitot minēto dienu summā) no pārbaudes protokola saņemšanas brīža,

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu.

iesniegt dienestam rakstisku apliecinājumu par konkrētā produkta ražotājvalsts norādes cenu zīmē iegūšanas avotu (pavaddokumenti, ražotāja sniegtā informācija).

3) ja ne marķējumā, ne pavaddokumentos vai piegādātāja citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā nav pieejama informācija par ražotājvalsti, tad norāda “Valsts – nav ziņu”.

✓ Neapstrādātiem pārtikas produktiem, piemēram, gurķiem, izcelsmes valsts (valsts, kurā ražots produkts) būs to audzēšanas valsts.

✓ Ja gurķi tiks pārstrādāti (piemēram, marinēti) citā valstī, tad ražotājvalsts būs tā valsts, kurā atrodas uzņēmums, kurā gurķus marinē.

✓ Ja ražotājvalsts nav norādīta produkta marķējumā, bet ir norādīta pavaddokumentos vai piegādātāja citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā par pārtikas produkta ražotājvalsti, tad attiecīgo valsti atļauts norādīt cenu zīmē vai pie pārtikas produkta.

✓ Ja, piemēram, Latvijas uzņēmumā tiek izstrādāta receptūra produktu maisījuma ražošanai (no sēklām, riekstiem un žāvētiem augļiem, tēju maisījumiem, garšvielu maisījumiem u.tml.), tiek radīts jauns produkts, un tas nozīmē, ka produkta ražotājvalsts ir Latvija.

✓ Ja, piemēram, Latvijas uzņēmumā tiek veikta citā valstī iepirkto izejvielu (riekstu, kafijas, sēklu u.c. produktu) apstrāde, būtiski tās izmainot (sālot, maļot, lobot, grauздējot u.tml.), tiek radīts jauns produkts, un tas nozīmē, ka produkta ražotājvalsts ir Latvija.

✓ Ja pārtikas produkta marķējumā ir norādīta informācija kādā no šādiem veidiem:

- “Ražots Latvijā”;
- “Izcelsme Latvija”;
- “ražotājs”, kam seko uzņēmuma nosaukums un adrese;
- “ražots...” u.tml., kam seko uzņēmuma nosaukums un adrese,

tad valsts, kura ir norādīta attiecīgajā informācijā, ir produkta ražotājvalsts.

✓ Ja pārtikas produkta marķējumā ir norādīta produkta izcelsmes valsts, piemēram, “Ražots Latvijā”, “Izcelsme Latvija” vai tamlīdzīgi, un atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem ir norādīta arī sastāvdaļu izcelsmes valsts, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta kā ražotājvalsti norāda produkta izcelsmes valsti - Latvija.

✓ Ja produkts ir divu vai vairāku preču komplekts, kurš veidots no produktiem, kuri nav sagatavoti tieši tirdzniecības vietā un:

1) katra produkta marķējumā ir pieejama informācija par ražotājvalsti, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta norāda visas valstis, kurās attiecīgie pārtikas produkti ir ražoti, piemēram “Latvija/Igaunija/Lietuva”;

2) katra produkta marķējumā nav pieejama informācija par pārtikas produkta ražotājvalsti, tad norāda “Valsts – nav ziņu”.

✓ Dzīvnieku izcelsmes produktu **identifikācijas marķējumā** (ovālas formas marķējums) ietvertā informācija par uzņēmuma atzīšanas numuru un valsts nosaukumu **nav izmantojama** pārtikas produkta ražotājvalsts identificēšanai.

Identifikācijas marķējumu izmanto arī uzņēmumi, kuri nav dzīvnieku izcelsmes produktu ražotāji (piemēram, fasētājs, sadales uzņēmums u.c.), tādēļ informācija identifikācijas marķējumā var maldināt mazumtirgotāju par patieso produkta ražotājvalsti.

✓ Ja informācija par ražotājvalsti ir norādīta uz olu iepakojuma, pavaddokumentos, vai citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā, tad cenu zīmē vai pie olām izvieto informāciju par ražotājvalsti.

✓ Tirdzniecības vietā vienā plauktā kopā var izvietot olu iepakojumus no divām vai vairākām olu ražotājvalstīm, ja uz olu iepakojumiem ir pieejama informācija par olu ražotājvalsti. Šajā gadījumā cenu zīmē vai pie olu iepakojumiem norāda visas tās valstis, kurās plauktā izvietotās vai tirdzniecības vietā pieejamās olas ir ražotas, piemēram “Latvija vai Igaunija vai Lietuva” vai “Latvija, Igaunija, Lietuva”, vai tamlīdzīgi.

Cenu zīmē vai pie pārtikas produkta nav pieļaujams norādīt visas iespējamās ražotājvalstis, kurās ražotās olas kādreiz varētu atrasties tirdzniecības vietā. Iepakojšanas centra kods nav informācija par ražotājvalsti.

✓ Olām ražotājvalsts kods ir redzams uz olas, tomēr ja uz olu iepakojuma vai pavaddokumentos vai piegādātāja citā veidā mazumtirdzniecības uzņēmumam sniegtajā informācijā nav pieejama informācija par olu ražotājvalsti, tad cenu zīmē vai blakus pārtikas produktam izvieto norādi “Valsts – nav ziņu”.

MARKĒJUMS

Saskaņā ar regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta “j”) apakšpunktā noteikto pārtikas produkta “markējums” ir teksti, ziņas, preču zīmes, zīmolvārdi, attēls vai simbols, kas ir saistīti ar pārtikas produktu, atrodas uz jebkura iepakojuma, dokumenta, uzraksta, etiķetes, aptveres vai uzlīmes, kura pievienota šādam produktam vai attiecas uz to. Savukārt “pavaddokuments” var būt jebkurš dokuments, kas attiecas uz konkrēto pārtikas produktu.

3. Mazumtirdzniecības uzņēmums pārtikas tirdzniecības vietā, izņemot tīmekļvietni un mobilo lietotni, valsti, kurā ražots pārtikas produkts, norāda vienā no šādiem veidiem:

3.1. cenu zīmē;

3.2. blakus pārtikas produktam vai produktu grupai;

3.3. pārtikas tirdzniecības vietā, ja visi tajā izplatītie pārtikas produkti ir ražoti vienā valstī.

✓ Norāde blakus produktu grupai var tikt izvietota pie plaukta, groza u.c., ja tajā atrodas vienas valsts produkti.

✓ Ja tirdzniecības vietā vienā plauktā kopā izvieto produktus, kas ir identiski, bet atsevišķas produktu vienības ir ražotas dažādās valstīs, un:

1) katras produkta vienības markējumā ir pieejama informācija par pārtikas produkta ražotājvalsti, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta var norādīt visas tās valstis, kurās plauktā izvietotais produkts ir ražots, piemēram “Latvija vai Igaunija vai Lietuva” vai “Latvija, Igaunija vai Lietuva”, vai tamlīdzīgi;

2) ja produkti (piemēram, griķi) ir ražoti dažādās valstīs un visas iespējamās ražotājvalstis ir norādītas markējumā (uz vienas paciņas blakus derīguma termiņa norādei ir cipars, bet markējumā ir atšifrētas attiecīgās valstis (piemēram, 1–Latvija, 2–Igaunija, 3–Lietuva, 4–Ķīna utt.)) un šie produkti ir izvietoti vienā plauktā kopā vai ir pieejami tirdzniecības vietā, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta var norādīt visas tās valstis, kurās ražots plauktā izvietotais produkts, piemēram “Latvija vai Igaunija vai Lietuva” vai “Latvija, Igaunija vai Lietuva”, vai tamlīdzīgi.

Abos minētajos gadījumos attiecīgajā cenu zīmē vai pie pārtikas produkta norāda tikai tās valstis, kurās ražotie produkti atrodas tirdzniecības vietā vai plauktā.

Vairāku ražotājvalstu norādīšanas metodi nav ieteicams izmantot kā ikdienas praksi, jo likumdevēja mērķis, nosakot pienākumu tirdzniecības vietā izvietot attiecīgo norādi, ir sniegt informāciju patērētājam par konkrēto valsti, kurā attiecīgais produkts ir ražots.

Nav pieļaujams cenu zīmē vai pie pārtikas produkta norādīt visas iespējamās valstis, kurās ražotais produkts kādreiz varētu būt tirdzniecībā, bet tobrīd neatrodas tirdzniecības vietā.

3) katras produkta vienības marķējumā nav pieejama informācija par ražotājvalsti (neskatoties uz to, ka pavaddokumentos tā ir pieejama), norāda “Valsts – nav ziņu”.

Ja marķējumā informācija par pārtikas produkta ražotājvalsti nav pieejama, bet tā ir norādīta pavaddokumentos, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta var norādīt produkta ražotājvalsti tikai tad, ja šie produkti ir izvietoti atsevišķi.

✓ Norāde pie pārtikas tirdzniecības vietas var būt, piemēram, pie veikala tā nosaukumā.

4. Tīmekļvietnē un mobilajā lietotnē, kurā piedāvā pārdošanai pārtikas produktus, valsti, kurā ražots pārtikas produkts, norāda pie produkta apraksta. Ja visi piedāvātie pārtikas produkti ir ražoti vienā valstī, šādu informāciju izvieto tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes sākulapā.

Ja paredzams, ka pārtikas produkta pasūtījuma veikšanas un piegādes laikposmā identiskiem produktiem var mainīties ražotājvalsts (piemēram, produktiem, kas ar vienādu sastāvu tiek ražoti uzņēmumos, kas atrodas dažādās valstīs) un konkrētā produkta marķējumā ražotājvalsts ir norādīta, pie attiecīgā produkta apraksta norāda visas iespējamās ražotājvalstis, piemēram “Latvija vai Igaunija vai Lietuva”.

5. Norādes par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, izvietošana nav obligāta:

5.1. sabiedriskās ēdināšanas iestādē;

5.2. pārtikas tirdzniecības vietā, kurā sniedz izbraukuma pakalpojumu;

5.3. pārtikas tirdzniecības automātā.

SABIEDRISKĀ ĒDINĀŠANA

Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta “d” apakšpunktā noteikts, ka “ēdināšanas iestāde” ir jebkurš uzņēmums (tostarp transportlīdzekļi vai stacionāri vai pārvietojami stendi), piemēram, restorāni, ēdnīcas, skolas un slimnīcas un ēdināšanas uzņēmumi, kuru darbība ietver tāda ēdiena gatavošanu, kas ir paredzēts galapatērētāja tiešajam patēriņam.

Ja tirdzniecības vietā sniedz tādu pakalpojumu kā ēdienu un dzērienu pagatavošana, un pēc patērētāju lūguma no gataviem pārtikas produktiem sagatavo un uzsilda, piemēram, hamburgeru, vai automātā tiek pagatavota kafija u.tml., šī darbība uzskatāma par sabiedrisko ēdināšanu un šiem produktiem ražotājvalsts nav jānorāda.

Ja no saldētas mīklas mazumtirdzniecības uzņēmums pārtikas tirdzniecības vietā cep un tirgo, piemēram, smalkmaizītes, šī darbība nav uzskatāma par sabiedrisko ēdināšanu un ir jānorāda ražotājvalsts, piemēram “Latvija”, jo tiek radīts jauns produkts.

IZBRAUKUMA TIRDZNIECĪBA

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta metodisko materiālu “Kas jāzina, tirgojoties izbraukumā, internetā vai papildu tirdzniecības vietā” (<https://www.vid.gov.lv/lv/media/19506/download?attachmentielu>), izbraukuma pakalpojums nozīmē, ka saimnieciskās darbības veikšanas vietai nav pastāvīga izvietojuma (preču tirdzniecība notiek vairākās vietās) un tiek veiktas tādas darbības kā, piemēram, ielu tirdzniecība, tirdzniecība gadatirgos (ja tirdzniecība nenotiek vienā pastāvīgajā vietā).

IELU TIRDZNIECĪBA

Termins “ielu tirdzniecība” ir paskaidrots noteikumu Nr. 440³ 2.1. apakšpunktā, nosakot, ka “ielu tirdzniecība” ir preču pārdošana pašvaldības iekārtotās vai ar pašvaldību saskaņotās publiskās vietās, tai skaitā tirdzniecība no pārvietojamā mazumtirdzniecības punkta.

6. Ja atbilstoši Eiropas Savienības tieši piemērojamos normatīvajos aktos pārtikas aprites jomā noteiktajām prasībām nefasētam pārtikas produktam tirdzniecības vietā pie produkta ir norādīta tā izcelsmes valsts vai izcelsmes vieta, uzskatāms, ka ir izpildīta šajos noteikumos noteiktā prasība izvietot norādi par valsti, kurā ražots pārtikas produkts.

Produkti, kuriem obligāti jānorāda izcelsmes valsts vai izcelsmes vieta, ir:

- 1) svaigi augļi un dārzeņi;
- 2) svaiga, atdzesēta un saldēta liellopu gaļa;
- 3) malta liellopu gaļa un atgriezumi;
- 4) svaiga, saldēta cūkgaļa, aitu, kazu un mājputnu gaļa;
- 5) cūkgaļas, aitu, kazu un mājputnu maltā gaļa un atgriezumi;
- 6) mājputnu gaļa no trešām valstīm;
- 7) vīns;
- 8) rūgtās un lobītas mandeles un rieksti (lobīti lazdu rieksti, lobīti valrieksti, lobītas pistācijas, lobīti makadāmiju rieksti, lobīti pīniju rieksti, pekanrieksti, citādi rieksti, tropu riekstu maisījumi, citādu riekstu maisījumi);
- 9) žāvēti augļi (žāvēti miltu banāni, žāvēti citrusaugļi, žāvētas vīģes, žāvētas vīnogas);
- 10) savvaļas sēnes (atmatenes, beku ģints (*Boletus*) sēnes, gaileņu ģints (*Cantharellus*) sēnes, šitake (*Lentinus edodes*) sēnes, matsutake (*Tricholoma matsutake*, *Tricholoma magnivelare*, *Tricholoma anatolicum*, *Tricholoma dulciolens*, *Tricholoma caligatum*) sēnes, trifeles (*Tuber spp.*)) un citādas sēnes;
- 11) kaperi;
- 12) garšvielas un garšaugi (safrāns, svaigs vai atdzesēts māršils (timiāns), svaigs vai atdzesēts baziliks, melisa, piparmētra, *Origanum vulgare* (raudene/savvaļas majorāns), rozmarīns, ārstniecības salvija).

Atbilstoši Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem svaigām zivīm ir jānorāda nozvejas vai ražošanas apgabals. Ja cenu zīmē vai blakus produktam ir norādīts nozvejas vai ražošanas apgabals, uzskatāms, ka ir izpildīta noteikumos noteiktā prasība, un ir norādīta produkta izcelsmes vieta.

7. Ja informācija par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, pārtikas produkta marķējumā vai pavaddokumentos, vai preces piegādātāja citā veidā sniegtajā informācijā nav pieejama, norāda "Valsts – nav ziņu".

✓ “Valsts – nav ziņu” jānorāda gadījumos, ja marķējumā un pavaddokumentos ir pieejama tikai šāda informācija:

- “Ražots ES”, “Izgatavots Eiropas Savienībā” vai tamlīdzīgi;
- “Ražots ES pēc ..... pasūtījuma” vai tamlīdzīgi;

³ Ministru kabineta 2010. gada 12. maija noteikumi Nr. 440 “Noteikumi par tirdzniecības veidiem, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību”.

- “izplatītājs”, kam seko uzņēmuma nosaukums un adrese;
- “fasētājs”, “pildītājs”, “pakotājs” vai tamlīdzīgi, kam seko uzņēmuma nosaukums un adrese;
- uzņēmuma nosaukums un adrese, bet nav norādīta informācija, ka tas ir produkta ražotājs;
- ražots pēc ..... pasūtījuma” un marķējumā ir norādīts tikai izplatītājs, kam seko uzņēmuma nosaukums un adrese.

Ja, pamatojoties uz produkta marķējumā norādīto informāciju, ka pārtikas produkts ir “Ražots ES”, “Izgatavots Eiropas Savienībā”, “Ražots ES pēc ..... pasūtījuma” vai tamlīdzīgi, mazumtirgotājs ir norādījis “Valsts – nav ziņu”, un norādē brīvprātīgi iekļāvis Eiropas Savienības karoga attēlu, tā norādīšana nav uzskatāma par noteikumu pārkāpumu.

✓ Ja tirdzniecības vietā vienā plauktā kopā izvieto produktus, kas ir identiski, bet atsevišķas produktu vienības ir ražotas dažādās valstīs, un katras produkta vienības **marķējumā nav** pieejama informācija par ražotājvalsti (neskatoties uz to, ka pavaddokumentos tā ir pieejama), norāda “Valsts – nav ziņu”.

8. Ja veido rakstveida norādi par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, norāda oficiālo vai tradicionālo valsts nosaukumu latviešu valodā.

✓ Valstu nosaukumi, kas jāizmanto rakstveida norādes veidošanai, ir pieejami Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas informācijā “Par pasaules valstu un teritoriju nosaukumiem latviešu valodā” (2018. gada 10. oktobra sēdes protokola Nr. 6 3.§, Latvijas Vēstnesis 2018, 218. nr., publicēts: <https://www.vestnesis.lv/op/2018/218.9> un pievienots šo vadlīniju pielikumā).

✓ Valsts nosaukumu, kurš sastāv no vairākiem vārdiem, cenu zīmē:

- norāda ar tradicionālo valsts nosaukumu, piemēram, Ķīnas Tautas Republikai – Ķīna, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei – Lielbritānija;
- atsevišķos gadījumos norāda ar valsts nosaukuma abreviatūru, piemēram, Amerikas Savienotās Valstis - ASV, Apvienotie Arābu Emirāti – AAE.

✓ Ja pārtikas produkts ir ražots Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā, to norāda tikai rakstveidā (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 13.¹ panta pirmā daļa).

Pārtikas produkta ražotājvalsts norādi nav nepieciešams papildināt, piemēram ar vārdu “Ražots” vai “Valsts” vai tamlīdzīgi. Obligāti jānorāda tikai ražotājvalsts nosaukums vai tās karoga attēls.

9. Norāde par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, ir novietota redzamā vietā.

Attiecībā uz ziņām, kas saskaņā ar regulā Nr. 1169/2011 noteikto ir obligāti norādāmas, tās 13. panta 1. punktā noteikts, ka informācijai jābūt skaidri saskatāmai un skaidri salasāmai. Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta “m” apakšpunktā skaidrots, ka “salasāmība” ir informācijas fiziskais atveids, ar kura palīdzību informācija ir vizuāli pieejama iedzīvotājiem un kuru nosaka dažādi elementi, tostarp rakstzīmju izmērs, burtu atstarpes, atstarpes starp rindām, zīmju līnijas biezums, rakstzīmju krāsa, šrifts, burtu platuma un augstuma attiecība, materiāla virsma un ievērojams kontrasts starp druku un fonu.

10. Norādē par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, izmantojamo burtu vai karoga attēla augstums ir vismaz:

10.1. 30 procenti no pārdošanas cenas norādes augstuma, bet ne mazāk par trim milimetriem, un tas var nepārsniegt vienu centimetru, ja cenu zīmes izmērs ir mazāks par A4 formātu;

10.2. viens centimetrs, ja cenu zīmes izmērs ir A4 formātā vai lielāks;

10.3. viens centimetrs, ja norāde izvietota blakus pārtikas produktam vai produktu grupai.

Norādē izmantojamo burtu vai karoga attēla augstums (ne mazāks par trim milimetriem) ir noteikts tā, lai valsts nosaukums vai karoga attēls būtu pietiekami liels un patērētājam viegli saredzams.

Norādē par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, izmantojamo burtu augstuma attēlošanā tiek piemērots regulas Nr. 1169/2011 13. panta 2. punktā minētais princips obligāto ziņu norādīšanai par pārtikas produktu, proti, noteiktais rakstzīmju augstums ir attiecināms uz mazā burtu (piemēram, a, c, e, n) augstumu (regulas Nr. 1169/2011 IV. pielikums).

Līdz ar to, norādē par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, valsts nosaukumā izmantojamo gan lielo, gan mazo burtu vai karoga attēla augstumam ir jābūt vismaz trim milimetriem (cenu zīmēs, kuru izmērs ir mazāks par A4 formātu), piemēram, valsts norādē "Latvija" mazā burtu "a" izmēram jābūt vismaz trīs milimetri augstam.

Ja norāde par valsti, kurā ražots pārtikas produkts, ir izvietota uz A4 formāta vai lielākas lapas, izmantojamo burtu vai karoga augstums ir vismaz viens centimetrs.

Ja, piemēram uz A4 formāta lapas ir izvietotas divas vai vairākas cenu zīmes, tad izmantojamo burtu vai karoga augstums ir ne mazāks par trim milimetriem.

11. Šo noteikumu 10. punktā minētā karoga attēla augstuma un platuma attiecība ir 1:2.

II daļa

Pārtikas produkta marķējuma paraugi un skaidrojumi, kā tajos var identificēt ražotājvalsti

1. Marķējumā norādīta izcelsmes valsts:

1.1. ja marķējuma galvenajā redzamības laukā ir norādīta pārtikas produkta izcelsmes valsts “Izcelsme (konkrēta valsts)” vai “Ražots (konkrēta valsts)” un tamlīdzīgi, tad šo norādi uzskata par ražotājvalsti.

Piemērus skatīt 1., 2. un 3. attēlā.

1. un 2. attēlā ražotājvalsts, ir “Latvija”, bet 3. attēlā – “Spānija”.

1. attēls⁴

2. attēls⁵

3. attēls⁶

⁴ 1. attēls no personīgā arhīva

⁵ 2. attēls <https://jauns.lv/raksts/bizness/583736-lidl-ievies-ipasu-markejumu-lai-izceltu-tiesi-latvija-razotos-produktus>

⁶ 3. attēls no personīgā arhīva

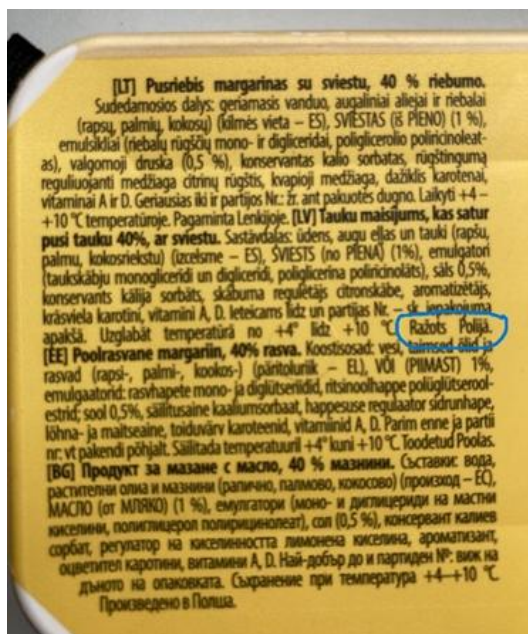
1.2. ja pārtikas produkta izcelsmes valsts “Izcelsme (konkrēta valsts)” vai “Ražots (konkrēta valsts)” un tamlīdzīgi norāde ir līdzās sniegtajai informācijai par produkta sastāvdaļām, u.c. informācijai, to uzskata par ražotājvalsti.

Piemērus skatīt 4. 5. un 6. attēlā.

4. attēlā ražotājvalsts ir “Lietuva”, 5. attēlā – “Polija”, 6. attēlā – “Ukraina”.

garšu 11 %; kafijas pildījums 11 %; karamelu pildījums 11 %; pildījums ar krēma bulvī garšu 11 %. Sastāvdaļas: tumšā šokolāde 56 % (izcelsmes vieta – ES) (cukurs, kakao masa, augu tauki (dažādās proporcijās: sal koka, palmu, šī koka), kakao sviests, emulgatori: sojas lecitīni, poliglicerīna poliricinolāts; aromatizētājs), cukura sirups (cukurs, ūdens), saldināts iebiezināts piens, glikozes sirups, augu tauki (palmu kodolu, palmu), mitruma uzturētājs: glicerīns, karamelizēts pildījums 1 % (glikozes-fruktozes sirups, saldināts iebiezināts piens, kokosriekstu tauki, mitruma uzturētājs: glicerīns, emulgatori: sojas lecitīni, aromatizētāji), kakao pulveris ar samazinātu tauku saturu, aromatizētāji, emulgatori: sojas lecitīni, taukskābju mono- un diglicerīdi, polioksietilēna sorbitāna monostearāts; sāls, karamelizēts cukura sirups (glikozes sirups, cukurs, ūdens), šķīstošā kafija 0,06 %, konservants: kālija sorbāts. Produkts var saturēt zemesriekstus, lazdu riekstus, mandeļus, Indijas riekstus un citus riekstus, lipekli (kviešu), olas un to produktus. Tumšās šokolādes masā kakao saturs vismaz 43 %. Tumšās šokolādes masa satur kakao sviestu un citus augu taukus. Uz iepakojuma attēlotie produkti var nebūt šīs preces sastāvdaļas. Uzglabāšanas nosacījumi: uzglabāt sausā vietā (18±3)°C temperatūrā. Izcelsmes valsts – Lietuva. Vidējā enerģētiskā un uzturvērtība 100 g: 1948 kJ / 465 kcal; tauki – 21 g, tostarp piesātinātās taukskābes – 13 g; ogļhidrāti – 64 g, tostarp cukuri – 56 g; olbaltumvielas – 3,6 g; sāls – 0,1 g.

4. attēls⁷

5. attēls⁸

6. attēls⁹

1.3. Ja marķējumā ir norādītas vairākas iespējamās pārtikas produkta izcelsmes valstis, tad marķējumā papildu jāatrod norāde, kura ir valsts, kurā saražots tieši konkrētais produkts (izcelsmes valsts). Šajā piemērā (skatīt 7. un 8. attēlu) blakus derīguma termiņa norādei ir cipars “1”, kas šajā piemērā nozīmē to, ka izcelsmes valsts ir “Lietuva”, tātad tā arī ir ražotājvalsts.

⁷ 4. attēls no personīgā arhīva

⁸ 5. attēls no personīgā arhīva

⁹ 6. attēls no personīgā arhīva

7. attēls¹⁰8. attēls¹¹

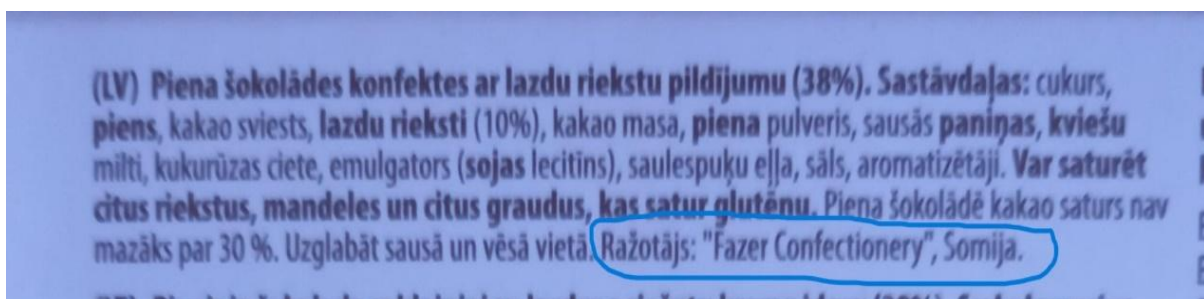
2. Ja marķējumā ir norādīts tikai “ražotājs” un tā adrese, tad adresē norādītā valsts ir uzskatāma par ražotājvalsti.

Piemērus skatīt 9. un 10. attēlā.

9. attēlā ražotājvalsts ir “Latvija”, 10. attēlā – “Somija”.

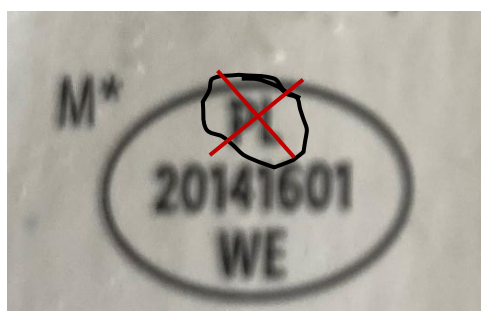
¹⁰ 7. attēls no personīgā arhīva

¹¹ 8. attēls no personīgā arhīva

9. attēls¹²10. attēls¹³

3. Dzīvnieku izcelsmes produktiem

Dzīvnieku izcelsmes produktu identifikācijas marķējumā (ovālas formas marķējums) ietvertā informācija par uzņēmuma atzīšanas numuru un valsts nosaukumu nav izmantojams pārtikas produkta ražotājvalsts identificēšanai. Skatīt 11. attēlu. Šajā gadījumā “Polija” **nenorāda** kā ražotājvalsti.

11. attēls¹⁴

¹² 9. attēls no personīgā arhīva

¹³ 10. attēls no personīgā arhīva

¹⁴ 11. attēls no personīgā arhīva

Ja dzīvnieku izcelsmes produktiem, piemēram sieram, kurš ražots Polijā, Latvijā tiek noņemts oriģinālais iepakojums ar Polijas norādi identifikācijas marķējumā un siers tiek sagriezts šķēlēs un iepakots Latvijas uzņēmumā (kurš nav siera ražošanas uzņēmums), tad uz iepakojuma identifikācijas marķējumā ir norāde Latvija. Šajā gadījumā Latvija nav siera ražotājvalsts.

Ja marķējumā vai pavaddokumentos nav norādīta dzīvnieku izcelsmes pārtikas produkta ražotājvalsts, tad cenu zīmē vai pie pārtikas produkta norāda “Valsts – nav ziņu”.

4. Ja informācija par ražotājvalsti pārtikas produkta marķējumā, pavaddokumentos vai preces piegādātāja citā veidā sniegtajā informācijā nav pieejama, norādāma atzīme “Valsts – nav ziņu”.

4.1. ja marķējumā ir norādīta produkta izcelsmes vieta “Ražots ES”, “Izgatavots Eiropas Savienībā” vai tamlīdzīgi, tad šo norādi neuzskata par ražotājvalsti.

Piemēru skatīt 12. attēlā. Kā informācija ir jānorāda **“Valsts – nav ziņu”**.

12. attēls¹⁵

4.2. Ja marķējumā ir norādīts “Ražots ES pēc ..... pasūtījuma” vai tamlīdzīgi, tad šo norādi neuzskata par ražotājvalsti.

Piemēru skatīt 13. attēlā. Kā informācija ir jānorāda **“Valsts – nav ziņu”**.

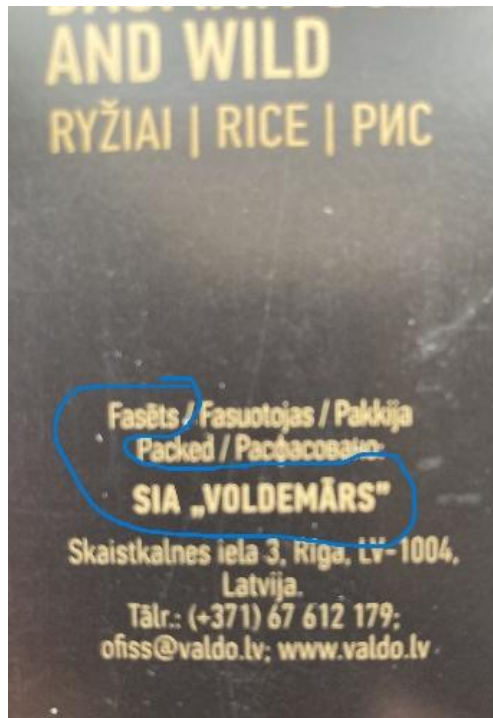
13. attēls¹⁶

4.3. ja marķējumā ir norādīts, piemēram, produkta fasētājs (tostarp dzērienu pildītājs) vai izplatītājs vai pārdevējs vai pasūtītājs un tamlīdzīgi, tad norāda atzīmi **“Valsts – nav ziņu”**.

¹⁵ 12. attēls no personīgā arhīva

¹⁶ 13. attēls no personīgā arhīva

Skatīt piemēru 14. attēlā.

14. attēls¹⁷

4.4. ja markējumā ir norādīts uzņēmuma nosaukums un adrese, bet nav norādīta informācija, ka tas ir produkta ražotājs, tad norāda atzīmi **“Valsts – nav ziņu”**.

Skatīt piemēru 15. attēlā.

15. attēls¹⁸

4.5. ja markējumā ir norādīts, ka produkts ir “ražots pēc ..... pasūtījuma” un markējumā ir norādīts tikai izplatītājs, tad norāda atzīmi **“Valsts – nav ziņu”**. Skatīt piemēru 16. attēlā, kur markējumā ir norādīts, ka pārtikas produkts ir “Ražots pēc.....lūguma (pasūtījuma)” un ir norādīts izplatītājs, bet nav norādīts ražotājs, tātad norādāma atzīme **“Valsts – nav ziņu”**.

¹⁷ 14. attēls no personīgā arhīva

¹⁸ 15. attēls no personīgā arhīva

16. attēls¹⁹

---

¹⁹ 16. attēls no personīgā arhīva